

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ОБРАЗОВАЊЕ, ПРОПИСЕ, УПРАВУ И
НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ – НАЦИОНАЛНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ

И Н Ф О Р М А Ц И Ј А
О ПРАВОСУДНОМ ИСПИТУ У 2023. ГОДИНИ

Нови Сад, март 2025. године

1. Увод

Чланом 77. Закона о утврђивању надлежности Аутономне покрајине Војводине („Службени гласник РС”, бр. 99/09 – 3, 67/12 – Одлука Уставног суда, 18/20 – др. закон и 111/21 – др. закон) Аутономној покрајини Војводини (у даљем тексту: АП Војводина) поверена је надлежност образовања испитних одбора и организације полагања правосудног испита, у складу с прописима који уређују тај испит. Ова надлежност поверена је само у односу на кандидате с пребивалиштем на територији АП Војводине.

Чланом 37. Покрајинске скупштинске одлуке о покрајинској управи („Службени лист АПВ”, бр. 37/14, 54/14 – др. пропис, 37/16, 29/17, 24/19, 66/20 и 38/21), у оквиру делокруга рада Покрајинског секретаријата за образовање, прописе, управу и националне мањине – националне заједнице (у даљем тексту: Секретаријат), прописана је надлежност обављања послова државне управе који су законом поверени АП Војводини, а у вези су с правосудним испитом.

Секретаријат – као покрајински орган надлежан за послове управе – једном годишње или по потреби информисе Покрајинску владу о организованом и одржаном правосудном испиту у протеклој години, након чега се информација доставља Министарству правде, из чије је надлежности поверено обављање ових послова.

Информација о правосудном испиту у 2023. години настала је на основу података из службене евиденције која се о овом испиту води, као и на основу статистичких података који се воде и прате у Секретаријату. Она обухвата податке о броју кандидата, приказ њихове квалификационе структуре (према радном искуству стеченом пре полагања испита), сумиране резултате са испита и упоредни приказ за претходне године.

2. Опште напомене

Правосудни испит се организује и спроводи у складу са Законом о правосудном испиту („Службени гласник РС”, број 51/97) и Правилником о полагању правосудног испита („Службени гласник РС”, бр. 14/98, 88/08 и 108/12). Градиво и правни извори за полагање испита прописани су Правилником о Програму правосудног испита („Службени гласник РС”, број 51/97).

Правосудни испит састоји се из писменог и усменог дела и обухвата седам предмета: Уставно право и правосудно организационо право, Кривично (казнено) право, Грађанско право, Трговинско (привредно) право, Међународно приватно право, Управно право и Радно право.

Писмена провера знања подразумева самосталну израду првостепене пресуде или другог акта (тужбе, жалбе, оптужног акта и тако даље). Један дан опредељен је за писмени део испита из Кривичног права, а други дан за писмени из Грађанског права. Испитивачи из односних испитних предмета прегледају, анализирају и оцењују сваки рад појединачно. Писмене радове који су добили оцене „добро” и „одлично”, прегледају и филолози, те анализирају и оцењују општу језичку писменост кандидата.

На усменом делу испита проверава се познавање и разумевање позитивних прописа и судске праксе, као и правилно расуђивање и начин излагања кандидата. Питања која кандидат добије, оцена његовог одговора и излагања, као и друге примедбе, за сваког кандидата понаособ уписују се у записник који води секретар испитног одбора.

Секретаријат од марта 2002. године организује, као поверени посао државне управе, полагање правосудног испита за кандидате с пребивалиштем на територији АП Војводине. Покрајински секретар за образовање, прописе, управу и националне

мањине – националне заједнице, решењем бр. 128-02-191/2020 од 30.11.2020. године, с каснијим изменама, из реда истакнутих правника, образовао је први и други испитни одбор, пред којима се полагао испит у току 2023. године.

О успеху кандидата оствареном на испиту, на основу Закона о правосудном испиту, у Секретаријату се води службена евиденција, на основу које се издају уверења о положеном правосудном испиту. За кандидате који то желе, израђује се двојезичко уверење – на српском језику и једном од језика националних мањина који је у службеној употреби у АП Војводини.

3. Организација испита у 2023. години

У 2023. години правосудни испит организован је у десет испитних рокова – током целе године, осим у јулу и августу. Усмени део испита имао је јавни карактер, те су заинтересовани слушаоци могли да присуствују полагању.

Писмени део правосудног испита организован је у салама Апелационог суда у Новом Саду и салама Скупштине АП Војводине. Усмени део испита полагао је у судницама и салама које су уступали Апелациони суд у Новом Саду и Виши суд у Новом Саду.

Поводом сваког захтева странке за полагање правосудног испита, у оквиру Секретаријата, водио се управни поступак. Покрајински секретар, у оквиру својих овлашћења, решавао је о праву странака да полажу правосудни испит. Пре подношења захтева, кандидати су били у могућности да се усмено, путем телефона или непосредно информису о формално-правним условима за полагање правосудног испита и о организацији испита. Такође, кандидати су се обавештавали путем имејла или интернет странице Секретаријата, која се редовно ажурира.

4. Број и успех кандидата у 2023. години

Током 2023. године, пред оба испитна одбора, правосудни испит први пут полагало је 169 кандидата, док је 95 кандидата накнадно (на поправном) полагало неки од предмета, што укупно чини 264 кандидата. Од укупног броја кандидата који су полагали цео испит (169), положило је 57 кандидата, 104 кандидата упућено је на накнадно полагање (поправни) из једног или више предмета, а 8 кандидата није положило цео испит. Од оних кандидата који су накнадно полагали неки од предмета (95), њих 87 положило је испит, док њих осам није положило правосудни испит.

Табела 1. приказује укупан број кандидата и успех:

Полагали			Положили	Упућени на накнадно полагање	Нису положили
Први пут	Накнадно	Укупно	Укупно	Односи се на оне који полажу први пут	Укупно
169	95	264	144	104	16

Табела 2. приказује тзв. целе кандидате (полажу цео испит први пут) и њихов успех:

Полагали	Положили	Упућени на накнадно полагање	Нису положили
169 (100%)	57 (34%)	104 (61%)	8 (5%)

Табела 3. приказује тзв. накнадне кандидате (полажу неке од предмета које у претходном полагању нису положили) и њихов успех:

Полагали	Положили	Нису положили
95 (100%)	87 (92%)	8 (8%)

У погледу општег успеха кандидата који су положили правосудни испит, шест кандидата су оцењена оценом „положио/положила врло добро“, остали су оцењени оценом „положио/положила“.

У Секретаријату се у регистрима води прописана службена евиденција за сваког кандидата који је полагао правосудни испит, на основу које је, по захтеву странака, у току 2023. године, издато 82 уверења (обухваћена су и уверења да кандидат није полагао правосудни испит).

Регистри правосудних испита чувају се трајно у Секретаријату од 1956. до 1992. године и од марта 2002. године па надаље.

5. Полна структура и структура према занимању кандидата у 2023. години

У току 2023. године, правосудни испит, у организацији Секретаријата, полагало је 96 жена и 73 мушкарца.

Према структури занимања кандидата, односно према врсти послова које су кандидати обављали приликом стицања услова за полагање правосудног испита, највише је кандидата који су радно искуство стекли у правосудју. Међу њима, најбројнији су адвокатски приправници – 124, судијски приправници и волонтери – 20, потом следе тужилачки приправници – 5. Број кандидата који су услов за полагање правосудног испита стекли у привредним друштвима или у установама јесте 7, док је кандидата који су услов стекли у државним органима, органима локалне самоуправе или у покрајинским органима (у шта се убрајају и јавнобележнички приправници и јавни извршитељи) било 13.

Занимање кандидата	Број кандидата
Адвокатски приправници	124
Судијски приправници	20
Тужилачки приправници	5
Привреда/установе	7
Државни/локални/покрајински органи	13
УКУПНО	169

6. Упоредна анализа 2013–2023. година

	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
укупно кандидата	342	418	412	434	416	298	245	222	252	225	264
у односу на претходну годину (%)	+ 5%	+ 22%	- 1%	+ 5%	- 4%	- 28%	- 17%	- 9%	+ 13%	- 10%	+ 17%

Упоредна анализа података из претходних година указује на осцилације укупног броја кандидата који полажу правосудни испит до 2014. године, када се тај број устаљује. У 2018. години, тај број је за 28% мањи него претходне године, и тај тренд смањења броја кандидата се наставља 2019. и 2020. године. У 2021. години уочава се нешто већи број кандидата који пријављују правосудни испит и 2022. године се тај број смањује на ниво из 2020. године. У 2023. години број кандидата је већи за 17 % него 2022. године.

Пролазност на правосудном испиту, када су у питању кандидати који полажу цео испит први пут, у последњих десет година (укључујући и 2023.) износи у просеку 22% (приближно једна четвртина кандидата положи правосудни испит приликом првог полагања).

Када су у питању кандидати који накнадно полажу неки од предмета, пролазност је знатно већа, уз тенденцију благог пораста последњих година, и износи у последњих десет година у просеку 90%.

	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
% кандидата који положе испит у првом полагању	40%	27%	22%	21%	20%	13%	18%	20%	15%	28%	33%
% кандидата који положе испит у накнадном полагању	95%	97%	93%	90%	83%	76%	80%	81%	84%	93%	91%

ЗАВРШНЕ КОНСТАТАЦИЈЕ

1. Правосудни испит у 2023. години организован је и спроведен у десет испитних рокова. Писмени део правосудног испита организован је у салама Апелационог суда у Новом Саду и салама Скупштина Ап Војводине, док је усмени део испита полаган у судницама које су за ту прилику уступили Апелациони суд у Новом Саду и Виши суд у Новом Саду.
2. Обезбеђено је поштовање права на службену употребу језика и писама, права припадника националних мањина да користе свој језик у поступку пред органом, те права на издавање двојезичких образаца уверења. Правосудни испит, организован и спроведен у 2023. години, имао је јавни карактер у складу са законом.
3. У току 2023. године правосудни испит полагало је укупно 264 кандидата, у које спадају и они који су полагали испит након што су упућени на накнадно полагање из појединих предмета. На основу упоредне анализе, у поређењу с периодом од 2013. године до сада, приметно је да је тенденција смањења кандидата који желе да полажу правосудни испит, као и тенденција смањења броја кандидата који положе правосудни испит, како оних који први пут полажу испит, тако и оних који га полажу накнадно, 2019. године заустављена, те да је видљив благи пораст како у погледу броја, тако и у погледу успеха кандидата.